

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Eismo saugumo būklės Lietuvoje 2007-2012 m. ataskaita

VRM Viešojo saugumo politikos departamento
Kriminalinių procesų kontrolės skyriaus vyriausioji specialistė
Eglė Vileikienė

VILNIUS, 2013 M.

Turinys

Įvadas	3
1. Gyventojų požiūris į eismo saugumo problemą.....	3
2. Bendra Lietuvos eismo saugumo analizė.....	5
2.1. Eismo įvykius sukėlę ir juose nukentėję eismo dalyviai	5
2.2. Eismo įvykiai, kilę dėl neblaivių asmenų kaltės	7
2.3. Eismo įvykiai, kilę dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonę, kaltės	9
3. Lietuvos eismo saugumo situacija kitų Europos šalių kontekste.....	11
Išvados	13

Įvadas

Ataskaitoje remiantis Lietuvos kelių policijos tarnybos duomenimis, analizuojama su eismo saugumu susijusi statistinė informacija. Detaliau nagrinėjami statistiniai duomenys apie eismo įvykius, kurių metu nukentėjo žmonės, žuvusių ir sužeistų asmenų skaičių. Lyginami statistiniai duomenys apie eismo įvykių kaltininkus ir eismo įvykiuose nukentėjusius asmenis. Taip pat atkreipiamas dėmesys į eismo įvykių, kilusių dėl neblaivių asmenų kaltės bei eismo įvykių, kilusių dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonę asmenų, analizę.

Lietuvos eismo saugumo situacija nagrinėjama ir platesniame kitų Europos šalių kontekste. Lyginami Eurostato duomenys apie skirtingose šalyse eismo įvykiuose žuvusių žmonių skaičių tenkanti 1 mln. gyventojų. Šalia oficialiosios statistikos duomenų analizės taip pat nagrinėjama Lietuvos gyventojų nuomonė apie viešojo saugumo problemas.

1. Gyventojų požiūris į eismo saugumo problemą

Šioje dalyje analizuojami Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) ir Policijos departamento prie VRM užsakymu pagal tą pačią metodiką 2007–2012 m. atliktų gyventojų apklausų rezultatai. Paskutinė Lietuvos gyventojų apklausa atlikta 2012 m. rugpjūčio 9–spalio 8 d. Apklausą atliko UAB „Baltijos tyrimai“. Individualių interviu būdu visose šalies savivaldybėse apklausti 3022 respondentai nuo 15 iki 74 metų.

Respondentų vertinimui buvo pateiktas 15 viešojo saugumo problemų sąrašas ir buvo prašoma nurodyti, kurios iš šių problemų šalyje yra svarbiausios. 2012 m. tyrimo rezultatai parodė, kad gyventojai svarbiausia viešojo saugumo problema nurodė korupciją (56 proc.) antroje ir trečioje vietoje – eismo saugumą (35 proc.) ir smurtinius nusikaltimus (30 proc.), ketvirtoje – kontrabandą (26 proc.), penktoje – nepilnamečių nusikaltimus ir turtinius nusikaltimus (po 24 proc.). Pirmosios trys problemos aktualiausiomis buvo įvardintos ir ankstesniais metais, skyrėsi tik jų eiliškumas, pvz., 2009–2010 ir 2012 m. svarbiausia buvo korupcijos, o 2007 m. – eismo saugumo problema (žr. 1 lentelę).

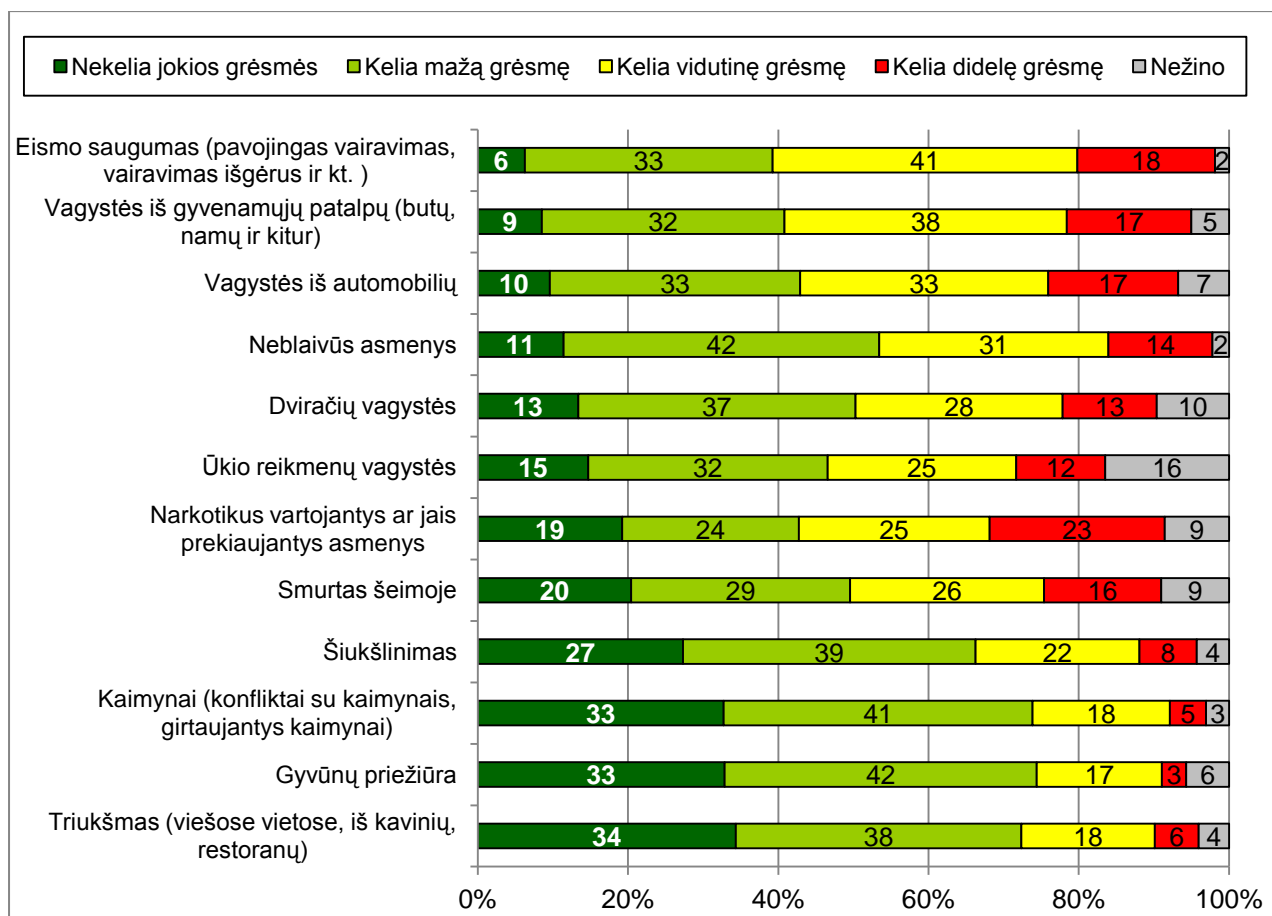
1 lentelė. Svarbiausios viešojo saugumo problemos 2007–2012 m., proc.

	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Eismo saugumas	69	50	29	24	34	35
Smurtiniai nusikaltimai	33	42	37	38	37	30
Korupcija	40	37	60	60	34	56
Nepilnamečių nusikaltimai	42	33	37	24	27	24
Turtiniai nusikaltimai	15	32	27	30	26	24
Nusikaltimai, susiję su narkotikais	30	31	22	25	21	19
Smurtas šeimoje	16	15	20	16	16	20
Kontrabanda	9	9	17	28	16	26

Remiantis gyventojų apklausų duomenimis, matyti, kad eismo saugumo problemą gyventojai įvardijo kaip vieną iš keturių svarbiausių šalies viešojo saugumo problemų. 2007 m. net 69 proc. apklaustųjų šią problemą nurodė svarbiausia, tuo metu antroje ir trečioje vietoje buvusias nepilnamečių nusikaltimų ir korupcijos problemas svarbiausiomis įvardijo trečdaliu mažiau (42 ir 40 proc.) apklaustųjų. Lyginant 2007–2012 m. tyrimų rezultatus, kad nuo 2008 m. pradėjo mažėti eismo saugumo aktualumas, tačiau paskutinių 2011 ir 2012 m. apklausų duomenys rodo, kad šios problemos svarba vėl didėja.

Interpretuojant šiuos tyrimo rezultatus, atkreiptinas dėmesys, kad pagrindinis informacijos šaltinis apie viešojo saugumo būklę gyventojams yra žiniasklaida, ypač televizija. Todėl šios gyventojų nurodytos svarbiausios viešojo saugumo problemos labiau atspindi žiniasklaidoje dažniausiai iškeliamas ir sureikšminamas problemas, o ne realią viešojo saugumo situaciją.

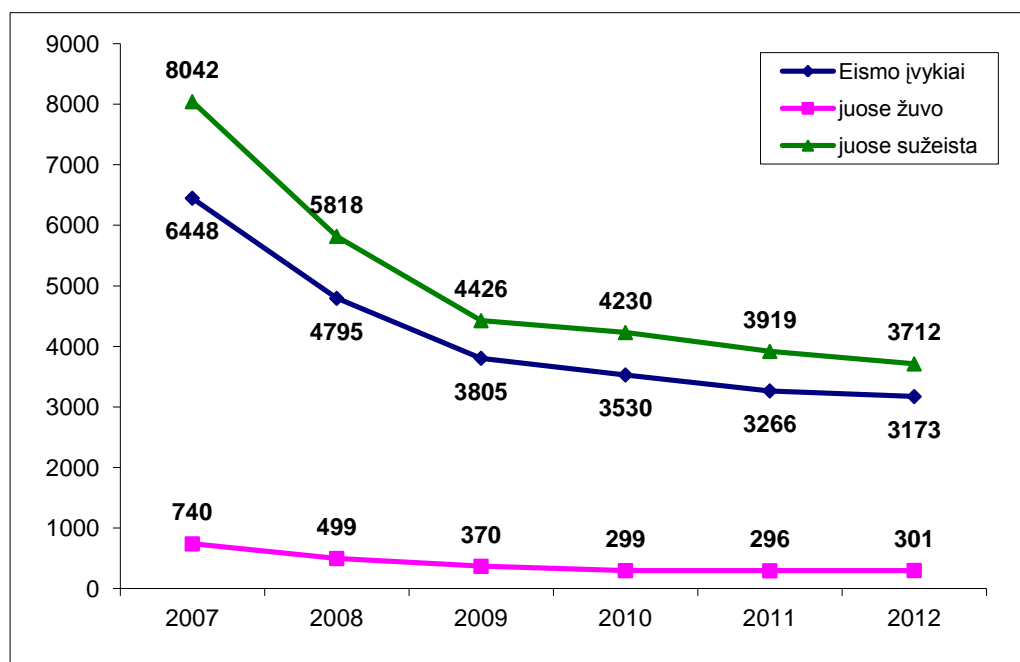
Šalia bendro viešojo saugumo situacijos šalyje vertinimo taip pat buvo tiriama, kaip gyventojai suvokia tam tikras grėsmes jų gyvenamojoje vietovėje (mieste ar rajone). Respondentai vertino 12 teiginių, tarp kurių buvo ir eismo saugumas (pavojingas vairavimas, vairavimas išgėrus, automobilių statymas neleistinose vietose ir kt.) (žr. 1 pav.). Palyginti su kitomis nerimą keliančiomis problemomis, eismo saugumas gyventojams ir šalies, ir vietos lygiu yra viena svarbiausių grėsmių. 18 proc. apklaustųjų nurodė, kad eismo saugumas jų gyvenamojoje vietovėje kelia didelę grėsmę, dar 41 proc. – kad vidutinę, tuo metu neįžvelgiančių jokios grėsmės buvo tik 6 proc. Tyrimo duomenys rodo, kad 2012 m. palyginti su 2011 m. sumažėjo (nuo 33 proc. iki 18 proc.) gyventojų, kurie nurodė, kad eismo saugumas kelia didelę grėsmę jų gyvenamoje vietovėje.

1 pav. Gyventojų požiūris į grėsmes jų gyvenamojoje vietovėje (mieste ar rajone), 2012 m.

2. Bendra Lietuvos eismo saugumo analizė

Šioje dalyje analizuojami Lietuvos policijos eismo priežiūros tarnybos duomenys apie eismo įvykius, kurių metu nukentėjo žmonės. 2012 m. Lietuvoje iš viso užregistruoti 3173 eismo įvykiai, jų metu žuvo 301 žmogus, dar 3712 žmonių buvo sužeisti (žr. 2 pav.). Pastaraisiais metais matyti akivaizdžios teigiamos tendencijos – palyginti su 2007 m., eismo įvykių skaičius sumažėjo 50,8, žuvusiųjų – 59,3, o sužeistųjų – 53,8 proc.

2 pav. Statistiniai duomenys apie eismo įvykius, jų metu žuvusius ir sužeistus asmenis (2007–2012 m.)

Lyginant 2007 ir 2012 m. eismo įvykiuose žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičius santyki, matyti tam tikri pokyčiai. Pvz., 2007 m. vienam žuvusiam teko 10,9 sužeistųjų, atitinkamai 2012 m. vienam žuvusiam teko 12,3 sužeistųjų. Nors per pastaruosius šešerius metus pastebimai sumažėjo eismo įvykių ir juose žuvusių bei sužeistųjų skaičius, tačiau 2012 m. santykinai išaugo tikimybė žūti eismo įvykio metu.

2.1. Eismo įvykius sukėlę ir juose nukentėję eismo dalyviai

Detaliau panagrinėsime kaip kito žuvusių ir sužeistų žmonių kiekis pagal jų statusą eismo įvykiuose (žr. 2 lentelę). Beveik trečdalis žuvusiųjų buvo vairuotojai (2007 m. jie sudarė 33,9 proc., o 2012 m. – 34,2 proc.) ir pėstieji (2007 m. jie sudarė 31,8 proc., o 2012 m. – 34,9 proc.). Santykinai rečiau eismo įvykiuose žuvo keleiviai – atitinkamai 23,8 ir 16,9 proc. Šiuo atveju matyti, kad palyginti su kitais eismo dalyviais, 2012 m. eismo įvykiuose žuvo mažesnė dalis keleivių. Šiek tiek kitokia situacija matyti eismo įvykiuose sužeistųjų atveju. Šiuo atveju didesnė buvo keleivių dalis: 2007 m. jie sudarė 36,4 proc., o 2012 m. – 31 proc. visų eismo dalyvių. Atitinkamai tarp visų sužeistųjų buvo mažesnė pėsčiųjų dalis: 2007 m. jie sudarė 25,6 proc., o 2012 m. – 28,9 proc. visų eismo dalyvių.

2 lentelė. Statistiniai duomenys apie eismo įvykiuose nukentėjusius (žuvusius ir sužeistuosius) 2007 ir 2012 m.

	<i>Vairuotojai</i>	<i>Pėstieji</i>	<i>Dviratininkai</i>	<i>Keleiviai</i>	<i>Kiti</i>	<i>Iš viso</i>
<i>Žuvusių asmenų</i>						
2007 m.	251	235	73	176	5	740
2012 m.	103	105	32	51	10	301
<i>Sužeistų asmenų</i>						
2007 m.	2474	2058	560	2925	25	8042
2012 m.	1074	1074	284	1149	131	3712
<i>Dalis proc.</i>	<i>Vairuotojai</i>	<i>Pėstieji</i>	<i>Dviratininkai</i>	<i>Keleiviai</i>	<i>Kiti</i>	<i>Iš viso</i>
<i>Žuvusių asmenų</i>						
2007 m.	33,9	31,8	9,9	23,8	0,7	100
2012 m.	34,2	34,9	10,6	16,9	3,3	100
<i>Sužeistų asmenų</i>						
2007 m.	30,8	25,6	7,0	36,4	0,3	100
2012 m.	28,9	28,9	7,7	31,0	3,5	100

2012 m. Lietuvoje iš viso užregistruoti 635 eismo įvykiai, kurių metu nukentėjo vaikai. Jų metu žuvo 14 vaikų, dar 671 vaikas buvo sužeistas (žr. 3 lentelė). Pastaraisiais metais matyti akivaizdžios teigiamos tendencijos – palyginti su 2007 m., eismo įvykių, kurių metu nukentėjo vaikai skaičius sumažėjo nuo 1419 iki 635, t. y. 52,3 proc., žuvusiųjų – net 75,7 proc., o sužeistųjų – 57,6 proc. Atkreiptinas dėmesys, kad per šešerius metus smarkiai sumažėjo eismo įvykių, kuriuose žuvo vaikai (net 75,7 proc.), tuo metu bendras žuvusiųjų skaičius minėtu laikotarpiu sumažėjo tik 59,3 proc. Tai viena palankiausių tiriamojo laikotarpio tendencijų.

Svarbu ir tai, kad beveik trečdalis visų eismo įvykių, kurių metu nukentėjo vaikai, kilo dėl jų pačių neatsargaus elgesio: 2007 m. tokių įvykių buvo 31,1 proc., o 2010 m. jų dalis išaugo iki 38,2 proc. Dėl pačių vaikų neatsargumo žuvusiųjų dalis mažiausia buvo 2008 m. (21,2 proc.), o 2011 m. ji išaugo net iki 52,6 proc. T. y. 10 vaikų iš 19 žuvo dėl jų pačių neatsargaus elgesio. Atitinkamai sužeistųjų dalis kito nuo 26,5 proc. 2007 m. iki 35,8 proc. 2009 m.

3 lentelė. Eismo įvykiai, kurių metu nukentėjo vaikai 2007–2012 m.

	<i>2007 m.</i>	<i>2008 m.</i>	<i>2009 m.</i>	<i>2010 m.</i>	<i>2011 m.</i>	<i>2012 m.</i>
Eismo įvykiai	1419	1021	857	761	676	635
Žuvusių asmenų	70	33	36	17	19	14
Sužeistų asmenų	1584	1142	899	815	719	671
<i>Dėl pačių vaikų neatsargumo (dalis nuo visų įvykių, kuriuose nukentėjo vaikai, proc.)</i>						
Eismo įvykiai	31,1	31,0	37,5	38,2	34,8	32,3
Žuvusių asmenų	32,9	21,2	30,6	41,2	52,6	42,9
Sužeistų asmenų	26,5	27,1	35,8	35,2	31,7	30,1

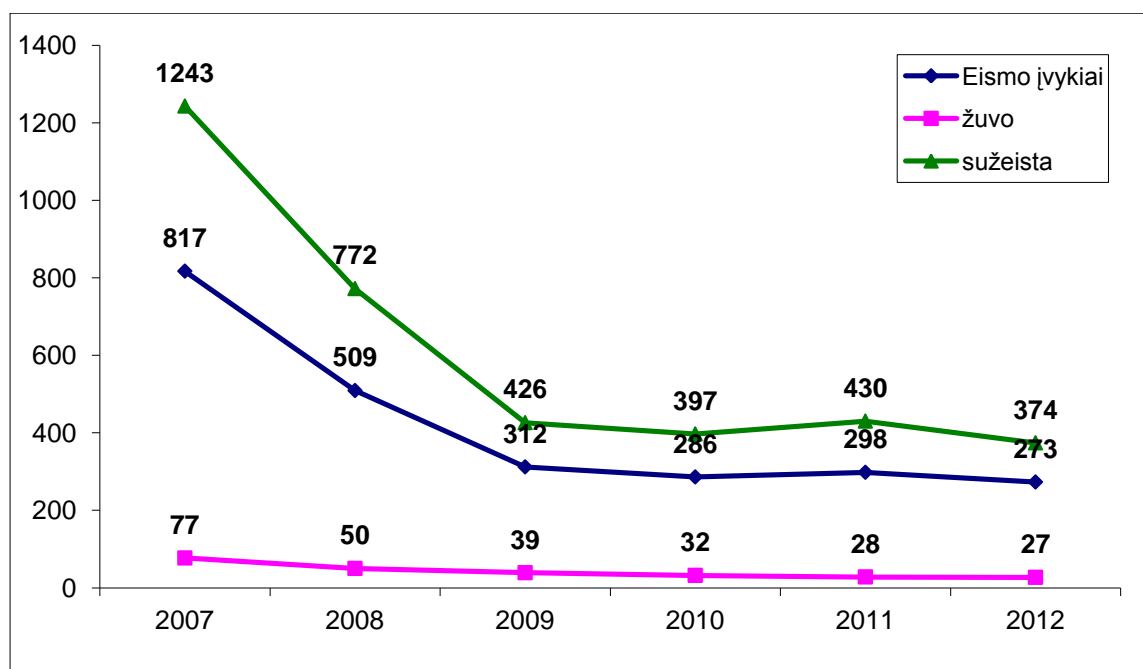
Dauguma eismo įvykių, kurių metu nukentėjo žmonės, kilo dėl vairuotojų kaltės. 2007 m. vairuotojai sukėlė 76,1 proc. eismo įvykių, o 2012 m. jų dalis sumažėjo iki 66 proc., tuo pačiu laikotarpiu nuo 14,5 iki 10 proc. sumažėjo eismo įvykių, kurių kaltininkai buvo pėstieji (žr. 4 lentelė).

4 lentelė. Eismo įvykių kaltininkai (dalis nuo visų kaltininkų, proc.) 2007–2012 m.

	<i>Vairuotojai</i>	<i>Pėstieji</i>	<i>Dviratininkai</i>	<i>Kiti</i>	<i>Iš viso</i>
2007 m.	76,1	14,5	5,9	3,5	100
2008 m.	76,9	14,1	6,3	2,7	100
2009 m.	73,6	11,8	6,8	7,8	100
2010 m.	68,0	15,0	7,0	10,0	100
2011 m.	70,5	11,2	7,2	11,1	100
2012 m.	66,0	10,0	6,0	18,0	100

2.2. Eismo įvykiai, kilę dėl neblaivių asmenų kaltės

2012 m. dėl neblaivių vairuotojų kaltės įvyko 273 eismo įvykiai (8,6 proc. visų eismo įvykių), jų metu žuvo 27 žmonės (9 proc. visų žuvusiųjų), dar 374 žmonės (10,1 proc. visų sužeistųjų) buvo sužeisti (žr. 3 pav.). Lyginant pastarųjų šešerių metų statistinius duomenis, matyti akivaizdžios teigiamos tendencijos – nuo 2007 m. dėl neblaivių vairuotojų kaltės įvykusių eismo įvykių sumažėjo 66,9 proc., jų metu žuvusiųjų – 64,9 proc., o sužeistųjų – 69,9 proc.

3 pav. Statistiniai duomenys apie dėl neblaivių vairuotojų kaltės kilusius eismo įvykius, jų metu žuvusius ir sužeistus asmenis (2007–2012 m.)

Analizuojant pastarojo dešimtmečio tendencijas, matyti, kad šioje srityje matyti du svarbūs lūžio taškai – 2003 ir 2007 m. Pirmasis laikotarpis nuo 2000 iki 2003 m., kai minėti rodikliai, susiję su eismo įvykiais, kilusiais dėl neblaivių vairuotojų kaltės, gerėjo. Priešingos – blogėjimo tendencijos stebimos nuo 2004 iki 2007 m. Nuo 2008 m. visi eismo saugumo rodikliai pradėjo gerėti.

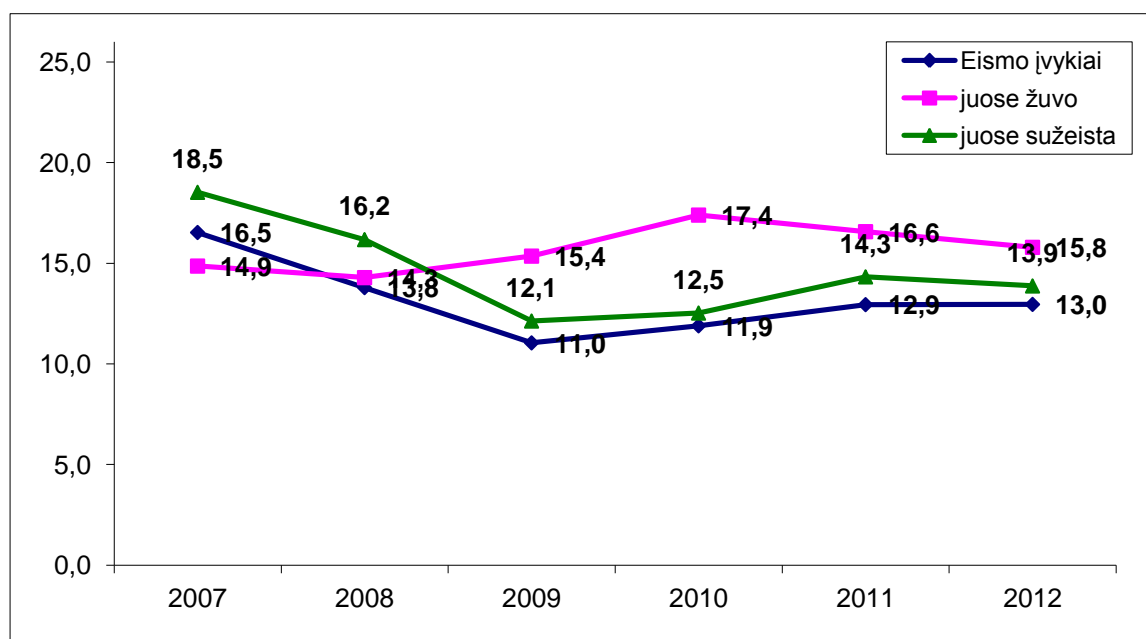
Šalia palyginimo absoliučiais skaičiais, kur matomos akivaizdžios teigiamos tendencijos, galimas ir kitas palyginimas santykiniais dydžiais. Svarbu išsiaiškinti, ar tiriamuoju laikotarpiu kito

santykis tarp neblaivių vairuotojų sukeltų eismo įvykių bei jų metu žuvusių ir sužeistų asmenų skaičiaus. Per pastaruosius aštuonerius metus 100-tui eismo įvykių tenkantis žuvusių ir sužeistų žmonių dalis mažai pakito: vidutiniškai kasmet dėl šimto neblaivių vairuotojų kaltės žuvo 10 ir sužaloti 145 žmonės (žr. 5 lentelę). Panašus santykis stebimas nuo 2000 m. Darytina išvada, kad nors gerokai sumažėjo dėl neblaivių asmenų kilusių eismo įvykių skaičius, tačiau santykinai jų padaroma tokia pati žala – išlieka toks pats eismo įvykių ir jų metu žuvusių bei sužalotų asmenų santykis.

5 lentelė. 100-tui eismo įvykių, kilusių dėl neblaivių vairuotojų kaltės, tenkantis žuvusių ir sužeistų asmenų kiekis 2007–2012 m.

100 eismo įvykių tenka	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Žuvusių asmenų	9,4	9,8	12,5	11,2	9,4	9,9
Sužeistų asmenų	152,1	151,7	136,5	138,8	144,3	137

Kitas svarbus dalykas – visuomenėje vyrauja nuomonė, kad pagrindiniai eismo įvykių kaltininkai yra neblaivūs vairuotojai. Išanalizavus pastarųjų aštuonerių metų duomenis, matyti, kad tai klaidingas teiginys. 2012 m. neblaivūs vairuotojai sukėlė tik 13 proc. visų dėl vairuotojų kaltės kilusių eismo įvykių. Dėl neblaivių vairuotojų kaltės žuvo 15,8 proc., atitinkamai 13,9 proc. visų sužeistų asmenų buvo dėl vairuotojų kaltės (žr. 4 pav.).

4 pav. 2007–2012 m. dėl neblaivių vairuotojų kaltės kilusių eismo įvykių ir jų metu nukentėjusių dalis, proc.

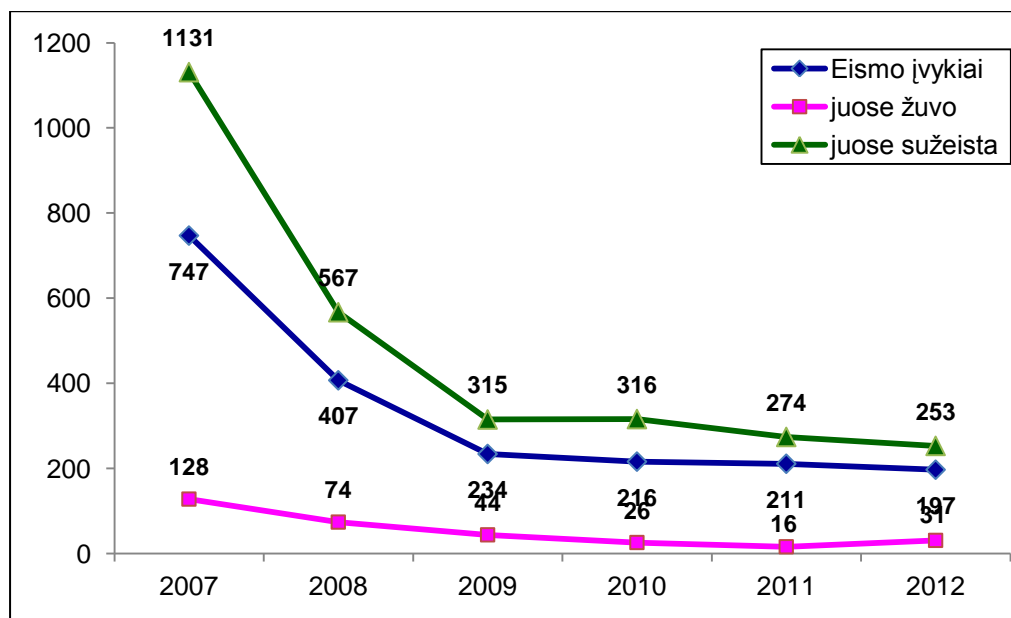
Lyginant pastarųjų šešerių metų duomenis, matyti kelios teigiamos tendencijos: nuo 16,5 iki 13 proc. sumažėjo eismo įvykių, kilusių dėl neblaivių vairuotojų kaltės, dalis, palyginti su visais užregistruotais atvejais, nuo 14,9 iki 13,9 proc. sumažėjo žuvusių asmenų ir nuo 18,5 iki 15,8 proc. sumažėjo sužeistų asmenų dalis, palyginti su visais nukentėjusiais asmenimis. Žinoma, dėl neblaivių vairuotojų kaltės kyla nemažai eismo įvykių ir jų metu žūna ar sužalojama daug žmonių, bet neblaivūs vairuotojai nėra pagrindinė eismo įvykių, kurių metu nukenčia žmonės, priežastis.

2012 m. užregistruoti 64 eismo įvykiai dėl neblaivių pėsčiųjų kaltės (19,7 proc. visų eismo įvykių dėl pėsčiųjų kaltės), jų metu žuvo 8, sužeisti 56 žmonės. Tiriamuoju laikotarpiu stebimos mažėjimo tendencijos – palyginti su 2007 m., eismo įvykių dėl neblaivių pėsčiųjų kaltės sumažėjo nuo 107 iki 64, t. y. 40,2 proc., žuvusiųjų – nuo 13 iki 8, t. y. 38,5 proc., sužeistųjų – nuo 98 iki 56, t. y. 42,9 proc. Tačiau atkreiptinas dėmesys ir į vieną neigiamą tendenciją – palyginti su 2010 m., išaugo (nuo 4 iki 8) žuvusių asmenų skaičius.

2.3. Eismo įvykiai, kilę dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonę, kaltės

Pastaruosiu metu vis dažniau atkreipiamas dėmesys į dėl jaunų (amžiumi ir vairavimo stažu) vairuotojų bei asmenų, neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės, kaltės kilusius eismo įvykius ir jų sukeltas pasekmes. Tikėtina, kad šios grupės iš dalies sutampa, tačiau dalis antrosios grupės asmenų gali būti pradėję teisę vairuoti. Šioje ataskaitoje pirmas klausimas nenagrinėjamas dėl reikiamos informacijos stokos.

2012 m. užregistruoti 197 eismo įvykiai dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės kaltės (5,8 proc. visų eismo įvykių), jų metu žuvo 31 žmogus, sužeisti 253 žmonės. Tiriamuoju laikotarpiu stebimos teigiamos tendencijos – palyginti su 2007 m., eismo įvykių dėl tokių asmenų kaltės sumažėjo nuo 747 iki 197, t. y. 73,6 proc., žuvusiųjų – nuo 128 iki 31, t. y. 75,8 proc., sužeistųjų – nuo 1131 iki 253, t. y. 77,6 proc. (žr. 5 pav.). Atkreiptinas dėmesys, kad per pastarąjį dešimtmetį visi šie rodikliai kasmet mažėjo, išimtis buvo tik 2007 m., tuo metu jie buvo patys didžiausi.

5 pav. Statistiniai duomenys apie dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės kaltės kilusius eismo įvykius, jų metu žuvusius ir sužeistus asmenis (2007–2012 m.)

Tyrimo metu buvo aiškintasi, kokią dalį nuo visų eismo įvykių, jų metu žuvusių ir sužeistų žmonių sudaro atvejai, kilę dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kaltės. Taip pat domėtasi, kaip ši dalis kito tiriamuoju laikotarpiu. Šiuo atveju matyti tos pačios nuolatinio visų

rodiklių mažėjimo tendencijos kaip ir lyginimo absoliučiais skaičiais atveju. Išimtis buvo tik 2007 m., kai eismo įvykių ir jų metu žuvusių ir sužeistų asmenų dalis pastebimai išaugo (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Eismo įvykių, kilusių dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kaltės, žuvusių ir sužeistų asmenų kiekis, palyginti su visais užregistruotais atvejais 2007–2012 m. (proc.)

Dalis nuo visų atvejų:	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Eismo įvykių	11,6	8,5	6,1	6,1	6,5	6,2
Žuvusių asmenų	17,3	14,8	11,9	8,7	5,4	10,3
Sužeistų asmenų	14,1	9,7	7,1	7,5	7	6,8

Svarbus ir dar vienas rodiklis – santykis tarp neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų sukeltų eismo įvykių bei jų metu žuvusių ir sužeistų asmenų skaičiaus. Skirtingai nei anksčiau aptartu eismo įvykių, kilusių dėl neblaivių asmenų, atveju, čia per pastaruosius šešerius metus 100-tui eismo įvykių tenkantis žuvusių ir sužeistų asmenų nebuvo toks stabilus: vidutiniškai kasmet dėl šimto neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kaltės žuvo 15 žmonių ir sužaloti 138 žmonės (žr. 7 lentelę). Prasčiausia situacija buvo 2007–2009 m., o 2011 m. ji pastebimai pagerėjo.

7 lentelė. 100-tui eismo įvykių, kilusių dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kaltės, tenkantis žuvusių ir sužeistų asmenų kiekis 2007–2012 m.

100 eismo įvykių tenka	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Žuvusių asmenų	17,1	18,2	18,8	12,0	7,6	15,7
Sužeistų asmenų	151,4	139,3	134,6	146,3	129,9	128,4

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad gerokai sumažėjo eismo įvykių, jų metu žuvusių ir sužeistų asmenų dėl neblaivių, neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kaltės. 2012 m. įvyko 85 eismo įvykiai (43,2 proc. visų eismo įvykių dėl neturinčių teisės vairuoti asmenų kaltės), jų metu žuvo 8 žmonės, sužeista 127 žmonių. Palyginti su 2007 m., dėl neblaivių, neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kaltės kilusių eismo įvykių sumažėjo nuo 300 iki 85, t. y. 71,7 proc., žuvusių asmenų – nuo 27 iki 8, t. y. 70,4 proc., sužeistų asmenų – nuo 487 iki 127, t. y. 73,9 proc.

3. Lietuvos eismo saugumo situacija kitų Europos šalių kontekste

Lietuvos eismo saugumo situacija nagrinėjama ir platesniame kitų Europos šalių kontekste. Analizuojami Eurostato duomenys apie skirtingose šalyse eismo įvykiuose žuvusių žmonių skaičių tenkantį 1 mln. gyventojų. Lyginant Lietuvos ir kitų Europos šalių eismo saugumo rodiklius matyti, kad situacija mūsų šalyje buvo ir išlieka viena prasčiausių. Ypač nepalanki situacija Lietuvoje buvo 2007 m., kuomet 1 mln. gyventojų teko 219 eismo įvykiuose žuvusių asmenų, t. y. beveik dvigubai daugiau nei lyginamų Europos šalių vidurkis (102,2). Pastebimai prastesnis šis rodiklis buvo ir kitose kaimyninėse šalyse: Latvijoje (184), Estijoje ir Lenkijoje (146), taip pat Slovėnijoje (146) ir Graikijoje (144). (žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Eismo įvykiuose žuvusių asmenų skaičius 1 mln. gyventojų.

	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	skirtumas
Airija	78	63	53	47	41	-47
Austrija	83	82	76	66	62	-25
Belgija	101	88	88	75	78	-23
Bulgarija	131	139	118	103	89	-32
Čekija	119	104	86	76	74	-38
Danija	75	74	n. d.	n. d.	n. d.	
Estija	146	98	75	58	75	-49
Graikija	144	138	129	112	n. d.	-22
Ispanija	86	68	59	54	45	-48
Italija	87	79	71	68	64	-26
Jungtinė Karalystė	50	43	38	31	31	-38
Kipras	114	104	89	73	85	-25
Kroatija	139	150	124	96	95	-32
Latvija	184	139	112	97	86	-53
Lenkija	146	143	120	102	109	-25
Lichtenšteinas	n. d.	28	28	n. d.	55	
Lietuva	219	148	110	90	97	-56
Liuksemburgas	97	72	97	96	n. d.	-1
Malta	34	37	51	36	41	21
Nyderlandai	48	46	44	39	40	-17
Norvegija	50	54	44	43	34	-32
Portugalija	n. d.	n. d.	72	91	88	22
Prancūzija	76	69	69	65	63	-17
Rumunija	130	142	130	111	94	-28
Slovakija	123	112	71	65	66	-46
Slovėnija	146	106	84	67	69	-53
Suomija	72	65	52	51	54	-25
Švedija	52	43	39	28	34	-35
Šveicarija	51	47	45	42	41	-20
Vengrija	122	99	82	74	64	-48
Vokietija	60	54	51	45	49	-18
Lyginamų šalių vidurkis	102,2	87,8	76,9	69	65,1	

n. d. – nėra duomenų

Šaltinis: Eurostat duomenys <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

Lyginant su kitomis Europos šalimis, eismo saugumo situacija Lietuvoje pradėjo gerėti nuo 2008 m. Tais metais eismo įvykiuose žuvusiųjų rodiklis Lietuvoje sumažėjo iki 148, atitinkamai Kroatijoje jis buvo 150, Lenkijoje – 143, Rumunijoje – 142, Latvijoje ir Bulgarijoje – 139, o Graikijoje – 148. Dar palankesnės tendencijos matyti 2009–2010 m. Lietuvą pagal eismo įvykiuose žuvusių asmenų rodiklį lenkė Rumunija, Graikija, Kroatija, Lenkija, Bulgarija ir Latvija. 2011 m. Lietuva vėl susigrąžino sąrašo „lyderio“ pozicijas, nusileisdama tik Lenkijai.

Per pastaruosius penkerius metus eismo saugumo situacija beveik visose lyginamose Europos šalyse gerėjo. Didžiausi teigiami pokyčiai matyti Lietuvoje, Latvijoje, Slovėnijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Vengrijoje, Airijoje ir Slovakijoje. Tačiau nepaisant teigiamų pokyčių, Lietuvoje, palyginti su kitomis Europos šalimis, išlieka vienas didžiausių eismo įvykiuose žuvusių asmenų skaičius tenkantis 1 mln. gyventojų.

Išvados

Per pastaruosius šešerius metus akivaizdžiai pagerėjo eismo saugumo situacija šalyje. Tai yra viena iš geriausių viešojo saugumo srities tendencijų.

- Palyginti su 2007 m., eismo įvykių skaičius sumažėjo 50,8, žuvusiųjų – 59,3, o sužeistųjų – 53,8 proc.
- Beveik trečdalis žuvusiųjų buvo vairuotojai (2012 m. jie sudarė 34,2 proc.) ir pėstieji (34,9 proc.). Santykinai rečiau eismo įvykiuose žuvo keleiviai. Šiek tiek kitokia situacija matyti eismo įvykiuose sužeistųjų atveju. Šiuo atveju didesnė buvo keleivių dalis, atitinkamai tarp visų sužeistųjų buvo mažesnė pėsčiųjų dalis.
- Per šešerius metus smarkiai sumažėjo eismo įvykių, kuriuose žuvo vaikai (net 75,7 proc.), tuo metu bendras žuvusiųjų skaičius minėtu laikotarpiu sumažėjo tik 59,3 proc. Tai viena palankiausių tiriamojo laikotarpio tendencijų. Svarbu ir tai, kad beveik trečdalis visų eismo įvykių, kurių metu nukentėjo vaikai, kilo dėl jų pačių neatsargaus elgesio.
- Dauguma eismo įvykių, kurių metu nukentėjo žmonės, kilo dėl vairuotojų kaltės. 2007 m. vairuotojai sukėlė 76,1 proc. eismo įvykių, o 2012 m. jų dalis sumažėjo iki 66 proc., tuo pačiu laikotarpiu nuo 14,5 iki 10 proc. sumažėjo eismo įvykių, kurių kaltininkai buvo pėstieji.
- Smarkiai sumažėjo dėl neblaivių vairuotojų kaltės įvykusių eismo įvykių, jų metu žuvusių ir sužeistų asmenų skaičius. Taip pat sumažėjo ir šių rodiklių dalis, palyginti su visais užregistruotais atvejais. Atkreiptinas dėmesys, kad neblaivūs vairuotojai nėra pagrindinė eismo įvykių, kurių metu nukentia žmonės, priežastis.
- Per pastaruosius šešerius metus 100-tui eismo įvykių tenkantis žuvusių ir sužeistų asmenų kiekis mažai pakito: vidutiniškai kasmet dėl šimto neblaivių vairuotojų kaltės žuvo 10 žmonių ir sužaloti 145 žmonės. Darytina išvada, kad nors gerokai sumažėjo dėl neblaivių asmenų kilusių eismo įvykių skaičius, tačiau santykinai jų padaroma tokia pati žala – išlieka toks pats eismo įvykių ir jų metu žuvusių bei sužalotų asmenų santykis.
- Žymus pagerėjimas matyti eismo įvykių, kilusių dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kaltės, atveju. Pastebimai sumažėjo dėl neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kilusių eismo įvykių skaičius. Antra, sumažėjo santykinė jų padaroma žala – palyginti su 2007 m. į teigiamą pusę pakito eismo įvykių ir jų metu žuvusių bei sužalotų asmenų santykis. Tačiau 2012 m. šiek tiek išaugo tokių eismo įvykių metu žuvusių žmonių dalis, palyginti su visais užregistruotais atvejais.
- Sumažėjo eismo įvykių, jų metu žuvusių ir sužeistų dėl neblaivių, neturinčių teisės vairuoti transporto priemonės asmenų kaltės.

Per pastaruosius metus eismo saugumo situacija beveik visose lyginamose Europos šalyse gerėjo. Nors iš visų Lyginamų Europos šalių didžiausi teigiami pokyčiai matyti Lietuvoje, tačiau mūsų šalyje išlieka vienas didžiausių eismo įvykiuose žuvusių asmenų skaičius tenkantis 1 mln. gyventojų.